

”Toimintatapa lajin urheilutoiminnan kehittämisen etenemiseen”

Lajin urheilutoiminnan kehittäminen – yleistä työkalusta taustalle

- toimintatapa lajin urheilutoiminnan kehittämiseen kuvaa 5 tason ja 5 pääkysymyksen kautta lajin [urheilutoiminnan kehittämisen etenemisen syy-seuraussuhteita ja yhteyksiä](#)
- [toimintatavan keskiössä on urheilija](#): kansainvälistä vaatimustasoa, urheilijan polkua, lajin toimintaympäristöä, lajin yhteistyön tekijöitä sekä lajin kulttuuria tarkastellaan, [jotta tehtäisiin oikeita asioita urheilijan arjen ja valmennusprosessin kehittämiseksi kansainvälisen vaatimustason viitekehysessä](#)
- toimintatapa on [työkalu keskusteluun, analysointiin ja kehittämiseen](#)
- [toimintatavalla pyritään jatkuvaan kehittymiseen nopeamman oppimisen](#), yhteisymmärryksen lisääntymisen, yhteisten tavoitteiden, säännöllisen arvioinnin, yhteistyön koordinoinnin sekä ketterän kehittämisen kautta
- toimintatavalla pyritään tukemaan sparrauksen ja kysymysten kautta [lajin omaa kehitystyötä](#), lajin sisäistä yhteistyötä sekä koordinaatiota yhteistyötahojen kanssa
- toimintatapaa voi toteuttaa monella eri tavalla ja laajuudella, lajeittain, lajiryhmissä tai lajin itsenäisesti hyödyntämänä
- taustatekijöinä ja viitekehystenä lajin urheilutoiminnan kehittämiseksi ovat [lajin ja suomalaisen urheilun yhteiset strategiset tavoitteet sekä lajin kansainvälinen menestys](#)

Yhteistyön tekijät

Kansainvälinen valmennuskeskus

Huippu-urheiluyksikkö
(KIHU, Valo, OKM)

Lajiliitto

Valmennuskeskus

Kaupunki

Urheiluakatemia

Seura

Y
H
T
E
I
S
T
Y
Ö

D. Mitkä ovat yhteiset tavoitteemme? Mikä on paras ajatuksemme siitä mikä pitäisi tehdä seurassa, valmennuksen keskittymässä, keskuksessa, liitossa, mikä yhteisesti? Kuka johtaa koordinoinnin? Miten toiminta organisoidaan?

Lajin toimintaympäristö

Urheilijan arjen vaatimustaso määrittää millainen lajin toimintaympäristön tulee olla

C. Onko lajin sisällä yhteisymmärrys mitkä ovat toimintaympäristön kehittämisen kriittiset tekijät urheilijan arjen näkökulmasta?

- liikkuminen ja harrastaminen
- valintavaiheen tuki
- huippu-urheilijan tuki uralla ja uran jälkeen
- harjoitteluympäristö
- **valmennus**
- tutkimus ja osaamisen kehittäminen
- kansallinen ja kansainvälinen kilpailutoiminta
- mindset

Urheilijan polku

B. Onko lajin sisällä yhteisymmärrys miten urheilijan polku pitäisi toteuttaa Suomessa?

Valmentautuminen urheilijan polun eri vaiheissa

Urheilijaksi kasvuun ja urheilijan arjen hallintaan liittyvät kokonaisuudet

Kansainvälinen kilpailu

A. Onko lajin sisällä yhteisymmärrys kansainvälisestä vaatimustasosta?

TULOS: huipputason saavuttaneet urheilijat, hyvinvoiva laji
Lajin ja suomalaisen liikunnan ja urheilun yhteiset strategiset tavoitteet

Kulttuuri
E. Mikä on kulttuurin vaikutus lajiin?

Lajin urheilutoiminnan kehittäminen 1/5

1. Lajin kansainvälinen vaatimustaso

Pääkysymys • **Onko lajin sisällä yhteisymmärrys kansainvälisestä vaatimustasosta?**

Sisällön apukysymys • Kenellä lajissa on ymmärrys kansainvälisestä vaatimustasosta? Kuinka laaja tämä joukko on? Onko näkemys yhteinen? Onko joukko riittävän suuri? Mitä on vaatinut, että yhteisymmärrys on saavutettu?

• Tiedetäänkö mitä kansainvälinen vaatimustaso on ja mistä se muodostuu?

• Tiedetäänkö lajissa mitä, miksi, kuinka ja maailman parhaat tekevät? Kuinka tässä tietoudessa pysytään jatkuvasti ajan tasalla?

• Miten kansainvälinen vaatimustaso näkyy urheilijan ja valmentajan arjessa, entä muiden toimijoiden työssä?

Käytäntöön viemisen apukysymys • Kuinka lajin kansainvälisesti vaatimustasosta kerätään tietoa ja kuinka tietoa sovelletaan lajin huipputalvammennukseen, urheilijan polun ja lajin toimintaympäristön kehitykseen?

• Kuinka varmistetaan, että opitaan nopeasti, arvioidaan säännöllisesti ja kehitytään jatkuvasti? Kuinka kehittymisen etenemistä seurataan?

Kansainvälinen
kilpailu

2. Urheilijat ja urheilijoiden valmentautuminen polun eri vaiheissa

- Pääkysymys**
- **Onko lajin sisällä yhteisymmärrys miten urheilijan polku pitäisi toteuttaa Suomessa?**
- Sisällön apukysymys**
- Missä vaiheessa urheilijan polkua, missä, kenen toimesta ja millä keinoin lajin a) huippu-urheilijat b) potentiaaliset urheilijat tunnistetaan?
 - Mitä, miten ja kuinka paljon urheilijan polun eri vaiheissa verrattuna kansainväliseen kilpailuun, mitkä ovat urheilijan polun kilpailuedut?
 - Onko lajissa yhteisesti hyväksytty ja tiedostettu valmennuksen linja nuorista kohti huippumenestystä?
 - Miten lajissa ratkaistaan urheilijaksi kasvuun ja urheilijan arjen hallintaan liittyvät kokonaisuudet, jotta urheilu voi olla arvostettu ja innostava valinta?
- Käytäntöön viemisen apukysymys**
- Millä keinoilla laji vie urheilijan polun valintoja urheilijoiden arkeen?
 - Kuinka urheilijoiden valmentautumista ja valmennusprosessien kehittymistä seurataan?
 - Kuinka varmistetaan, että opitaan nopeasti, arvioidaan säännöllisesti ja kehitytään jatkuvasti?

3. Lajin toimintaympäristö ja sen kehittäminen

- Pääkysymys** • **Onko lajissa yhteisymmärrys mitkä ovat toimintaympäristön kehittämisen kriittiset tekijät urheilijan arjen tueksi kansainvälisen vaatimustason näkökulmasta? Ovatko keskeiset toimijat samaa mieltä näistä asioista?**
- Sisällön apukysymys** • Kansainvälisen huippu-urheilujärjestelmien SPLISS-tutkimuksen pilareiden kautta tarkastellaan toimintaympäristön kehittämistä urheilijoiden arjen tueksi pohtimalla kokonaisuuksien tarvetta ja tärkeyttä mm.
- Millaista harrastamista lapsuusvaiheessa, liikkumista harrastajan polulla ja millaista seuratoimintaa?
 - Millaiselle valintavaiheen tuelle on tarve?
 - Millaiselle huippuvaiheen tuelle on tarve, millaista tukea uran jälkeen tarjotaan?
 - Millaisia harjoitteluympäristöjä rakennetaan? Miten toimintaa keskitetään niihin?
 - Millaiselle valmentajuudelle on tarve? Miten valmentajuutta tuetaan? Miten ammattivalmennusta lisätään?
 - Millaiselle tutkimukselle ja osaamisen kehittämiselle on tarve ja miten tietoa ja osaamista jaetaan?
 - Millaisia kansallisia ja kansainvälisiä kilpailemisen mahdollisuuksia tarjotaan?
 - Millaista mindsetiä laji keskuuteensa rakentaa?
- Käytäntöön viemisen apukysymys** • Onko laji valinnut mitkä ovat toimintaympäristön kehittämisen keskeisiä valintoja? Millä mekanismeilla varmistetaan, että valinnat ohjautuvat urheilijan tarpeista? Millä keinoilla valittuja asioita kehitetään?
- Kuinka varmistetaan, että opitaan nopeasti, arvioidaan säännöllisesti ja kehitytään jatkuvasti? Kuinka kehittymisen etenemistä seurataan?

4. Lajin yhteistyöverkosto, roolit ja yhteiset tavoitteet

- Pääkysymys**
- **Mitkä ovat yhteiset tavoitteemme? Mikä on paras ajatuksemme siitä mikä pitäisi tehdä seurassa, valmennuksen keskittymässä, keskuksessa, liitossa, mikä yhteisesti?**
- Käytäntöön viemisen apukysymys**
- Mitkä eri toimijat muodostavat lajin huippu-urheilutoiminnan kannalta keskeisen yhteistyöverkoston? Mitä asioita tehdään yhdessä eri lajien kanssa?
 - Kuka johtaa yhteistyön koordinoinnin?
 - Miten toiminta, toiminnan roolit sekä toiminnan panokset sovitaan ja toteutetaan? Tunnettaanko ja luotetaanko riittävästi, että voidaan sitoutua yhteistyöhön? Rakennetaanko strategista kumppanuutta?
 - Miten laji priorisoi toimintaansa? Miten keskittämisen toimintatapa ratkaistaan?
 - Miten johtamisen, päätöksenteon ja organisoitumisen toimintamallit tukevat urheilijan arkea ja valmennusprosessia?
 - Miten toiminnan läpinäkyvyys on varmistettu urheilijoista ja valmentajista keskeisiin sidosryhmiin?
 - Miten yhteistyön toimivuutta seurataan?

5. Lajin kulttuuri

Pääkysymys

- Mikä on kulttuurin vaikutus lajiin?

Sisällön

apukysymys

- Miten seuraavat kulttuuriset tekijät vaikuttavat lajin toimintaan:
 - lajin kansallinen kulttuuri
 - suomalainen urheilukulttuuri
 - lajin kansainvälinen kulttuuri
- Hyödynnetäänkö lajin huippu-urheilun aiempaa menestyskulttuuria (lajin historia ja perinteet) oikein? Tunnistetaanko lajin kehityskaaren vaihe (nuori / pitkän historian omaava laji)?
- Mitkä ovat lajin arvot, asenteet ja toimintatavat ja miten ne näkyvät lajin arjessa?
- Millainen on lajin huippu-urheilun arvostus ja sen kehityssuunta? Onko lajin sisäinen ("oman väen") arvostus oikeassa suhteessa lajin vaatimustasoon, tekemiseen ja menestykseen?

Käytäntöön viemisen

apukysymys

- Miten laji vaikuttaa suomalaiseen liikunta- ja urheilukulttuuriin?
- Millä keinoilla kulttuuriin liittyvät tekijät tunnistetaan ja millä keinoilla kulttuuria pyritään vahvistamaan?